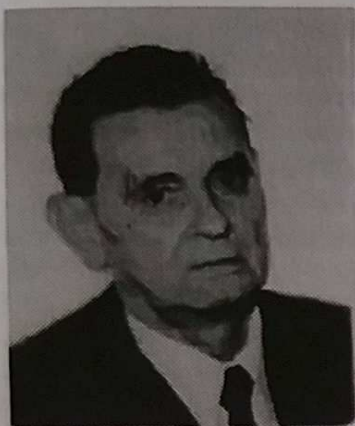

PROFESOR PhDr. LADISLAV ĎURIČ, DrSc. SEDEMDESIATROČNÝ

Profesor Ladislav Ďurič, známy stovkám študentov psychológie, tisíckam psychologov na Slovensku, v Čechách, v Maďarsku a ako autor monografie *Essential of Educational Psychology* (Ženeva, UNESCO 1989, UNESCO si ju vyžiadalo) aj na celom svete, sa na radosť nás všetkých dožíva sedemdesiatich rokov. Verím, že úvodné súvetie nebude nikto považovať za akési povinné laudátovanie. Takú myšlienku zásadne odmietam a už na tomto mieste konštatujem, že aj pri najlepšej snahe sa mi nemôže podať úspešne zmapovať obsah aktivity profesora Ďuriča. Z úcty k nemu, k jeho priateľom, kolegom, študentom a všetkým, ktorí budú nasledujúce riadky čítať, upúšťam vedome od akýchkoľvek chválospevov, ktoré sa pri takýchto príležitostiach niekedy vyskytujú a človek sa ich aj nechtiac môže dopustiť. Môj najstarší priateľ Lacko Ďurič nepotrebuje nič zveličovať, a ak sa

zmienim o výsledkoch jeho práce, tak len na ilustráciu toho, aký mal široký záber a v akom priestore sa žiak učiteľskej akadémie, učiteľ, riaditeľ strednej školy, vysokoškolský študent, odborný asistent a vedecký pracovník, vedúci katedry FF UK, člen vedeckých rád niekoľkých univerzít, odborných komisií a redakčných rád pohyboval tak aktívne, že si to jeho okolie nemohlo nevšimnúť.

Profesor PhDr. Ladislav Ďurič, DrSc. sa narodil 24. júna 1928 v Plavých Vozokanoch v okrese Levice. Mnohí si ho pamätáte ešte ako žiaka levickej meštianskej školy. V roku 1948 maturoval na Štátnej učiteľskej akadémii v Leviciach. Pôsobil ako učiteľ na Strednej škole v Tekovských Lužanoch. Keď som krátky čas učil na tej istej škole, nebolo v tomto niekoľkotisícovom mestečku človeka, ktorý by nepoznal pána učiteľa Ďuriča. Žiakom, ktorí sa zaujímali o futbal, bol vzorom ako hráč miestneho futbalového oddielu.

Na jar 1949 bol ustanovený za riaditeľa Strednej školy v Kalinčiakove (dnes časť Levíc), ktorú založil a od základu budoval. Aj v Kalinčiakove sa venoval mimoškolskej činnosti vrátane športu, ale preslávil sa najmä ako dobrý organizátor, ktorý stmelil mladý ambiciózný učiteľský kolektív tak, že škola mala už po roku dobré meno.

V roku 1951 ho preložili na Pedagogické gymnázium pre vzdelávanie učiteľov národných škôl v Nitre. Tu pracoval ako učiteľ pedagogiky a psychológie a súčasne bol vychovávateľom v internáte. Pôsobenie na školách v okresoch Levice a Nitra ukončil v roku 1952. Pamätníci, dnes už staré mamy a starí otcovia, vďačne spomínajú na pána učiteľa a riaditeľa Ladislava Ďuriča.

Od roku 1952 sa pôsobiskom Ladislava Ďuriča stala Bratislava, kde najprv ako vysokoškolák a potom ako pedagóg a vedec pôsobí aj napriek penzijnému veku dodnes. Po úspešnom ukončení vysokoškolského štúdia v roku 1956 prijal miesto asistenta na katedre psychológie u profesora T. Pardela. Neskôr sa stal spolupracovníkom profesora Pardela na Psychologickom ústave FF UK. Založil, vybudoval a plných desať rokov viedol Katedru pedagogickej psychológie FF UK. O jeho pôsobení vo funkcii vedúceho katedry sa jeho spolupracovníčka, členka katedry, vyslovila takto: „Ladislav Ďurič ako vedúci katedry dodnes nebol prekonaný“. Vybudoval oddelenie školskej psychológie a pre rozvoj oddelenia získal experimentálnu školu. Istý čas pracoval aj na Povereníctve školstva ako odborný poradca povereníka. Dodávam, že všetky aktivity boli priekopnícke, nič z toho nebolo opakovaním iných.

V plnom pracovnom nasadení získaval aj vedecké a pedagogické hodnosti. Vedeckú hodnosť kandidáta psychologických vied dosiahol obhajobou kandidátskej dizertačnej prá-

ce na tému *Práceschopnosť žiakov vo vyučovacom procese* v roku 1962. Na základe úspešnej habilitácie dosiahol vedeckopedagogickú hodnosť docenta v roku 1964. V roku 1970 sa uchádzal o titul doktora psychologických vied ďalšou svojou publikáciou a v tom istom roku bol aj oficiálne navrhnutý na menovanie za univerzitného profesora. Nestalo sa tak. Obhajobu mu nepovolili, návrh na profesúru zamietli v normalizačnom procese a v roku 1975 ho z tej istej príčiny pozbavili aj vedenia Katedry pedagogickej psychológie FF UK. Už len dodávam, že na obhajobu doktorskej dizertačnej práce a menovanie za univerzitného profesora čakal náš jubilant celých dvadsať rokov. V roku 1990 úspešne obhájil doktorskú dizertačnú prácu a získal hodnosť doktora psychologických vied. Za univerzitného profesora ho menovali v roku 1991.

Popri pedagogickej a vedeckej práci je mimoriadne bohatá jubilatova publikačná činnosť, ktorej obsahom sú výsledky vlastnej vedeckovýskumnej práce i bohaté pedagogické skúsenosti. Také sú knižné diela o únave a práceschopnosti, v ktorých podľa renomovaných odborníkov presvedčivo sformuloval vlastnú teóriu únavy. Vydal o tom päť kníh, jedna z toho vyšla v Maďarsku. Ešte bohatšia čo do počtu i obsahu je jeho publikačná činnosť v oblasti vysokoškolských učebníc, učebných textov, odborných štúdií a článkov. Napísal 17 monografií, štyri učebnice a učebné texty a viac ako 180 odborných článkov a štúdií. Vysokoškolskú učebnicu *Úvod do pedagogickej psychológie* vydalo SPN v Bratislave (1974) i SPN v Prahe (1979). Vysoko cenené a úspešné sú aj zborníky *Psychológia a škola*, ktoré zostavil.

Za svoju všestrannú pedagogickú, vedeckú i publikačnú činnosť ho na domácej pôde ocenili Striebornou a Zlatou medailou UK, Pamätnou medailou PedF UK a dvakrát Medailou Pedagogickej fakulty v Banskej Bystrici, kde v posledných rokoch prednášal a bol členom vedeckej rady. Slovenská psychologická spoločnosť mu venovala v roku 1996 Diplom za zásluhy o rozvoj psychologickéj vedy na Slovensku. Slovenská komora psychológov mu v roku 1998 navrhla čestné členstvo. Za mimoriadne záslužnú prácu považujem vydanie *Terminologického a výkladového slovníka pedagogickej psychológie* (Bratislava, SPN 1997).

Viem, že v predchádzajúcom texte sa mi nemohol podariť výpočet aktivít jubilujúceho profesora PhDr. Ladislava Ďuriča, DrSc. Jeho život je doslova naplnený prácou. Keď ho v dobrom úmysle ako starší priateľ presviedčam, aby spomalil tempo a aby hojnejšie využíval príležitosť na odpočinok, a kladiem mu otázku, kto vie viac o únave a práceschopnosti, ako sám tvorca teórie, jeho odpoveď je stručná: „Čo by som potom robil?“ Profesor PhDr. Ladislav Ďurič, DrSc. do dnešného dňa prednáša na troch univerzitách a zasadá v troch vedeckých radách. Nedávno mi s úsmevom oznámil, že dal na moju radu a na jednej z univerzít prestane prednášať. Jeho enormné úsilie v pedagogickej práci, vo vede a vedení doktorandov a v redakčnej práci s tvorivým prístupom manifestuje jeho odpor k lenivosti, ľudskej hlúposti, pasivite a zlomyseľnosti.

Milý Lacko! Ak v obsahu tohto príspevku neuvádzam nič v superlatívoch, nie je to preto, že by to bolo prehnané, ale preto, že by to bolo v rozpore s naším priateľstvom. Skôr, než sa dostanem k záverečnému vinšu, chcem zdôrazniť, že sme najstarší priatelia a v našich vzťahoch nikdy nechýbali aj vzájomné kritické sudy. Aj preto nech mi je dovolené konštatovať, že niečo z toho, čo je v nás pozitívne, vzniklo aj naším vzájomným pričinením. Želám každému, kto bude tieto riadky čítať, aby mal priateľov, ktorí mu pomôžu aj kritikou, aby bol lepší. Nám sa to podarilo.

Milý Lacko, nech Boh žehná dlhé roky všetky tvoje kroky. Úprimne Ti gratulujem k významnému životnému jubileu, želám Ti pevné zdravie, mnoho tvorivých síl a stále dobrú pohodu v kruhu Tvojich najbližších.

Ján Vonkomer